

Sygn. akt: III AUa 203/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Michalska

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

SSA Dorota Rzeźniowiecka (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2014 r. w Łodzi

sprawy **T. N.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o świadczenie przedemerytalne,

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 20 grudnia 2013 r., sygn. akt: VIII U 2600/13,

zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. i przyznaje T. N. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 16 maja 2013 roku.

Sygn. akt III AUa 203/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołania T. N. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 22 maja 2013 roku, którą to decyzją organ rentowy powołując się na art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych odmówił T. N. prawa do świadczenia przedemerytalnego, wskazując, że ubezpieczona zarejestrowała się w urzędzie pracy w dniu 11 października 2012 roku, a zatem po upływie 30 dni od ustania (31.08.2012 r.) pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższe orzeczenie poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

T. N. (urodzona (...)) miała przyznaną rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od 2 lutego 2007 roku do dnia 31 sierpnia 2012 roku.

W dniu 31 lipca 2012 roku ubezpieczona złożyła kolejny wniosek o przyznanie prawa do renty.

Orzeczeniem z dnia 23 sierpnia 2012 roku lekarz orzecznik ZUS ustalił, że T. N. nie jest już niezdolna do pracy.

Orzeczenie lekarza orzecznika zostało podtrzymane przez Komisję ZUS w rozstrzygnięciu z dnia 19 września 2012 roku.

Na skutek powyższych orzeczeń ZUS wydał w dniu 21 września 2012 roku decyzję o odmowie przyznania T. N. renty z tytułu niezdolności do pracy.

Odpis decyzji wnioskodawczyni otrzymała 25 września 2012 roku.

Od decyzji ZUS wnioskodawczym nie złożyła odwołania.

W dniu 11 października 2012 roku wnioskodawczyni zarejestrowała się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł. jako bezrobotna z prawem do zasiłku dla bezrobotnych.

Wraz z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne ubezpieczona przedstawiła dokument poświadczający 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, który upłynął 20 kwietnia 2012 roku, wystawiony przez Powiatowy Urząd Pracy w Ł. w dniu 15 maja 2012 roku. W okresie pobierania zasiłku wnioskodawczyni nie odmówiła, bez uzasadnionej przyczyny, podjęcia odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bądź zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

W dniu 15 maja 2013 roku T. N. wystąpiła do ZUS z wnioskiem o przyznanie świadczenia przedemerytalnego.

Organ rentowy uznał wnioskodawczyni za udokumentowany staż ubezpieczeniowy w wymiarze 31 lat, 1 miesiąca i 18 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 30 lat, 2 miesiące i 21 dni okresów składkowych oraz 9 miesięcy i 28 dni okresów nieskładkowych.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy uznał odwołania za nieuzasadnione Wskazując na treść art. 2 ust. 1 pkt. 4 i ust 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, Sąd Okręgowy zważył, że wnioskodawczyni nie zarejestrowała się w powiatowym urzędzie pracy w terminie 30 dni od ustania prawa do renty tj. w okresie od 1 września 2012 roku do 30 września 2012 roku. W ocenie Sądu Okręgowego prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ustalo w dniu 31 sierpnia 2012 roku i nie wpływa na odmienną ocenę prawną w tym zakresie okoliczność, iż T. N. wniosła sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, który nie uznał wnioskodawczyni za niezdolną do pracy.

W ocenie Sądu nie można także przywrócić wnioskodawczyni terminu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt. 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, instytucja przywrócenia terminu, o której mowa w art. 162 i n. kpc dotyczy wyłącznie czynności procesowych. Natomiast czynność, którą uchybiła wnioskodawczyni ma charakter materialnoprawny, a zatem podlega przywróceniu tylko wówczas, gdy przepis prawa materialnego tak stanowi, a na gruncie ustawy o świadczeniach przedemerytalnych nie ma regulacji pozwalającej przywrócić termin, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt. 4 tej ustawy. Ustawodawca w art. 2 ust. 3 ustawy przewidział jedynie możliwość przywrócenia terminu, o którym mowa w art. 2 ust. 3 pkt 3 tej ustawy (jest to wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego, który składa się w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych). Przepis ten dotyczy zatem innej sytuacji, a nadto możliwość przywrócenia terminu pozostawiono w pierwszej kolejności nie sądowi, lecz organowi rentowemu.

Powyższe orzeczenie zaskarżyła apelacją wnioskodawczyni wnosząc o jego uchylenie i uwzględnienie odwołania.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, że zaskarżony wyrok jest dla niej krzywdzący i pozbawia ją środków do życia. W ocenie apelantki Sąd nie wziął pod uwagę zasad współżycia społecznego. Wnioskodawczyni wskazując na zły stan swojego zdrowia, podniosła nadto, że zarejestrowała się w UP w późniejszym terminie pod wpływem błędu, z przyczyn niezawinionych, bowiem była przekonana, że termin do rejestracji biegnie od daty otrzymania decyzji o odmowie przyznania świadczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni jest uzasadniona.

Spornym w sprawie pozostawało prawo wnioskodawczyni T. N. do świadczenia przedemerytalnego. Przypomnieć należy, że przepis art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 170) stanowi, że uprawnionym do świadczenia przedemerytalnego jest m.in. osoba, która zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat i do dnia, w którym ustало prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz wykazała okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Z woli ustawodawcy przesłanki te muszą być spełnione łącznie.

Bezspornym w sprawie pozostaje, że wnioskodawczyni była uprawniona do renty od 2 lutego 2007 roku do dnia 31 sierpnia 2012 roku. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł. zarejestrowała się jako bezrobotna z prawem do zasiłku dla bezrobotnych dopiero w dniu 11 października 2012 roku, a zatem po upływie 30 dni od daty zakończenia pobierania renty określonej w w/w decyzji. W międzyczasie w organie rentowym prowadzone było postępowanie z wniosku ubezpieczonej z dnia z 31 lipca 2012 roku o przyznanie jej prawa do renty na dalszy okres, zakończone odmowną decyzją z dnia 21 września 2012 roku.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy prawidłowo stwierdził, że prawo do świadczenia stosownie do treści art. 102 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustaje z upływem okresu, na jaki zostało przyznane.

Na gruncie niniejszego sporu rozpatrywany przypadek dotyczy ustania prawa do renty okresowej w rozumieniu art. 59 ustawy o emeryturach i rentach czyli takiej, która przysługuje „jeżeli niezdolność do pracy jest okresowa” przez okres wskazany w decyzji organu rentowego. Jednakże kluczowym dla rozstrzygnięcia jest złożenie przez ubezpieczoną, wniosku o przyznanie jej świadczenia rentowego na dalszy okres przed upływem okresu, na jaki przyznano rentę okresową. W tej sytuacji prawo do renty na okres po upływie wskazanej w decyzji pozostawało sporne do czasu wydania prawomocnej decyzji przez organ rentowy, a spełnienie warunków z art. 57 w/w ustawy powoduje nabycie prawa do renty

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 września 2013 r. (I UK 67/13 OSNAPiUS 2014/11/162) do czasu rozstrzygnięcia sporu czyli do czasu „uprawomocnienia się” decyzji odmawiającej przyznania renty na dalszy okres nie można stwierdzić, że prawo do renty ustало w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Ustanie prawa do renty w takim przypadku następowaloby z dniem, w którym decyzja odmowna stała się ostateczna i nie została zaskarżona do sądu ubezpieczeń społecznych albo z dniem, w którym wyrok oddalający odwołanie do tej decyzji stał się prawomocny. Dopiero w tak określonym dniu można uznać, że prawo do renty ustало. Ponadto Sąd Najwyższy wskazał, że z art. 78 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 674 ze zm.) wynika pierwszeństwo prawa do renty przed prawem do zasiłku dla bezrobotnych. Przez pierwsze sześć miesięcy od zarejestrowania się osoba bezrobotna podlega działaniom aktywizującym; taki jest najważniejszy cel tego okresu. Te wszystkie okoliczności wskazują na to, że obowiązkowi zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy, ujętemu w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, podlegają osoby, które nie mają prawa do renty w sensie spełnienia warunków nabycia tego prawa, czyli są zdolne do pracy. Gdy kwestia zdolności do pracy jest przedmiotem sporu (przed organem rentowym lub przed sądem) nie można uznać, że ten obowiązek uaktualnił się. Gdyby ten spór został rozstrzygnięty na korzyść ubezpieczonej, jej prawo do renty niewątpliwie nie ustaloby, trwałoby nieprzerwanie. Dopiero z uprawomocnieniem się wyroku oddalającego odwołanie od decyzji organu rentowego wnioskodawczyni mogła podjąć obowiązki związane z nabyciem statusu osoby bezrobotnej, w tym związane z zarejestrowaniem się a następnie z aktywizacją zawodową.

W związku z powyższym skoro, wnioskodawczyni odebrała decyzję z dnia 21 września 2012 roku o odmowie przyznania jej świadczenia rentowego w dniu 25 września 2012 roku, to rejestrując się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł. w

dniu 11 października 2012 roku zachowała 30 dniowy termin o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych. Ubezpieczona spełnia także pozostałe warunki do przyznania jej świadczenia przedemerytalnego, a wniosek w organie rentowym złożyła w dniu 15 maja 2013 roku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny uwzględniając apelację wnioskodawczyni, zmienił zaskarżony wyrok i stosownie do treści art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.